

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Deficiențele structurii noastre sociale. — O amintire. — Situația. — Situația Burselor pe ultimii patru ani. — *Cronica:* Alegerile dela Banca Națională. Bugetul. Consiliul economic al Micii Injelegeri. Un statul al funcționarilor particulari. Bursa. — *Bilanțuri:* „Banca Agronomilor” s. a. Agnita. „Albina”, institut de credit și de economit, Sibiu. „Economul”, s. a. în Cluj.

Deficiențele structurii noastre sociale.

În mod subit, preocuparea claselor noastre conducătoare a pus accentul pe refacerea creditului. Ca și când ar fi fost cuprinși de o viziune lăuntrică, conducătorii României au scos la iveală, punând pe tapet, problema creditului pentru aproape toate clasele sociale, cari ca număr, reprezintă la un loc, fundamentul pe care se sprijină existența României. Astfel se discută repunerea în stare de funcționare a creditului țărănesc, a creditului meșteșugăresc și ceea ce este mai nou în toată această discuție, e formată de surpriza, că se vorbește și de un credit funcționăresc.

Nu vom fi noi aceia cari să pretindem, că problema astfel pusă, nu formează o preocupare justificată a celor, cari vor să conducă în aceste turburi vremuri, destinele României. Din contră, afirmăm că este absolut necesar, să se infuzeze vieții românești, toată forța de rezistență, spre a putea continua pe calea sa creatoare, misiunea cu care se simte

încredințată. În acest fel privind problema, pretinde chiar, că am întârziat prea mult cu reformele menite să regenereze economicăște patrimoniul nostru național și că era suprema oră, să ne gândim la o reabilitare a însuși felului nostru de a proceda.

Ne dispensăm de a mai face apologia însemnătății creditului în viața economică, pentru că acest lucru este atât de evident, încât a devenit o axiomă, de al cărui conținut adevărat, nimeni nu se mai îndoiește. Tocmai de aceea, noi cari am descoperit miracolul axiomei așa de târziu, încât rămăsesem mult în urma altora cu organizarea creditului, ne-am grăbit în ultimul timp, să recuperăm și ceea ce am pierdut. Din cauza aceasta nu ne-a preocupat decât ideia creditului în general, fără să ne punem întrebarea unde era nevoia mai adânc simțită. În consecință ne-am văzut viața economică încadrată de activitatea unui credit, care a forțat anumite compartimente și a deformat până la mutilare structura noastră socială, chemată prin organicitatea ei să se afirme ca un întreg specific determinat de realitățile vii, impuse de condițiunile deosebite ale dezvoltării noastre istorice.

Într'adevăr, viața noastră economică și socială a fost influențată de factori din afară cari au reușit să înăbușe în germene, tendințele noastre naturale. Țară de agricultori cu întinse pământuri de cultură n'am fost tentați decât de plugarie. Am rămas în cadrul pur al acestei

ocupațiuni, mult mai multă vreme decât era necesar. Astfel am apucat un drum unilateral, dând meșteșugurilor o atenție neînsemnată, deși în alte părți acestea erau în floare, de secole întregi. În epoca în care alte popoare reușiseră prin schimb să acumuleze capitaluri cu cari și-au fecundat viața economică, noi eram încă în cadrul agriculturii care producea numai pentru propriile noastre nevoi, mai cu seamă după ce domeniile fanariote, ne amorțiseră lent, orice velleitate de independență, materială sau spirituală. În momentul în care am început să producem pentru export, viața socială a României nu reușise să aibă nici măcar un început de echilibru. Două clase existau doar față în față, cu enorm de ilegale puteri de luptă: latifundiarii și iobagii.

Averea multă dă venituri mari, mai cu seamă în situația în care era plătită pe atunci munca țărănească. Dar în acelaș timp cu venitul mare, avuția disproporționată nimicește spiritul de strădanie. În felul cum era distribuit pământul la noi, înainte de improprietărirea lui Cuza Vodă și în chipul în care se desfășurau relațiunile între producătorul proprietar și țăranul muncitor, a fost un neajuns național și pentru unul și pentru celalalt. Primul s'a obișnuit ușor cu venitul nemuncit, iar al doilea a fost epuizat de orice încercare de viață independentă economică. Din această nenorocită situație își frage obârșia la noi fenomenul arendășiei pe de o parte și imposibilitatea înjghebării unei economii de credit care să corăspundă nevoilor de circulație a producției, pe de altă parte.

Este curios de constatat că latifundiarii români, n'au putut acumula capitaluri. N'a fost la mijloc numai vina lor proprie, ci trebuesc luate, în considerare toate fenomenele anexe cari au înăbușit în fașe orice climat de această natură. În epoca în care România urma să se lege economică de ritmul care domina din acest punct de vedere în restul Europei, țările românești erau bântuite de tot felul de crize de natură fiduciară. Neexistența unei valute românești, în împrejurările de atunci aduceau cu sine fluctuațiuni periculoase între valutele în circulație și datorită sdruncinărilor acestora, domnia o criză permanentă de

numărar, cu adânci repercusiuni asupra posibilității de a se acumula capitaluri.

Dar nu e mai puțin adevărat, că și latifundiarii români își au aci partea lor de vină. *„Un mare boer, cum e Costache Rosetti Tetcanu, aruncă întreaga răspundere asupra boerilor cari au introdus modele, luxul, cu toate ale lui mari deșertăciuni și nenorociri pentru o țară mai ales ca a noastră: căci tot banul ce ese din roada pământului, prin numai singură sudoarea țăranului, îl alungă îndată prin țări străine ca să aducă de acolo: petici, lemne și semințuri de tot soiul de corupții, pentru un popor simplu“* zice dl N. Gane în cartea sa: *„Economia de schimb în Principatele unite“*, pag. 309. Apoi *„Moruzi continuând tema compară pe Români cu popoarele primitive din America și Oceania care schimbă întreg produsul muncii lor, pe câteva frivolități. Astfel s'a creat această tristă anomalie, ca să vezi în orașele noastre mătăsuri, cachemiruri și dantele târâte pe străzi murdare și noroioase“*. În fine acelaș autor afirmă: *„Dintre toate împrejurările cari favorizează risipa de bani, nu este alta mai fecundă ca decăderea morală. Acumularea de venituri și transformarea lor în capitaluri, era aproape imposibilă în asemenea condițiuni. Din contră consumația și a venițurilor și a capitalurilor împreună cu fondurile funciare, este un caz frecvent“*.

Iată prin citate științifice ce mare acuzație poartă pe umerii săi, clasa latifundiară a vechei așezări agrare românești. De aici apoi, din setea după bani a eșit fenomenul arendășesc, care a ajutat să se facă cu bani, toată liota de străini, venită să exploateze sălbatec și nemilos pământul acestei țări, storcând din el și din muncitori toată vloga și pofta de viață. Și tot de aici pleacă pricina, pentru care la momentul oportun, nu aveam cu ce face față nevoilor de credit, serios necesar sub transformarea rapidă a economiei românești.

N'a fost însă creditul singur, elementul care ne-a lipsit, în epoca în care structura socială a Europei se pune pe baze cu totul noi. Țărănimea imbecilizată și legată de pământul boeresc, n'a avut timpul să privească viitorul și sub alte aspecte, decât a mizeriei în care se găsea. De aceea familia întreagă, lipsită

de orice idealuri sociale, își trudea existența în bordeiul tolerat, pe locul stăpânului. Astfel nu numai că ne găseam economicește anchilozafi în mișcările noastre, dar în momentul când producțiunea pentru schimb începuse să se afirme cu tărie, un gol mare s'a produs la noi din punct de vedere social: nu aveam cu ce umplea spațiul dintre producător și consumator. Lipsa adecă cea mai necesară clasă care conturează structura socială corespunșătoare: a meșeriașilor și comercianților.

Lipsa capitalului, deci economia de credit, se făcea simțită și în compartimentele vieții economice, cari începeau abia acum să se manifeste. În fața avalanșei nevoilor, totul a trebuit tolerat, astfel că întocmai cum golurile de aer din natură se echilibrează în mod automat, tot așa și viața noastră economică s'a completat cu elemente din afară de noi. De aceea creditul care s'a înghițat a lucrat după un plan al său pe care noi l-am putut foarte puțin influența. Nu l-a durut de loc păsurile noastre el s'a avântat în afaceri de orice natură, mână numai de teoria maximului câștig.

Evident că acest câștig nu l-a oferit atât producția propriu zisă, cât mai cu seamă comerțul românesc. Producția era complet desorganizată. Din această cauză boerii erau rău platnici și le merse acest ponos, peste nouă mări și nouă fări. *„Lefébre care a studiat acest fenomen în Muntenia, spune că boerii la o cumpăratură plătesc negustorului la început numai un sfert de preț, iar restul se obligă a-l achita la un sfert de an. De obicei la termen nu dădeau decât numai o parte, iar restul care putea fi mai mult de jumătate, era așteptat de creditor ani de zile, uneori chiar până la moartea debitorului“*, zice mai departe autorul citat în cartea sa (pag. 313). În asemenea condițiuni să nu ne mirăm că n'am putut înființa la timp creditul necesar, iar cel care s'a înființat, nu s'a grăbit să fecundeze productivitatea brazdei românești.

Dacă astfel stau lucrurile în domeniul agriculturii să nu ne mirăm că stăm și mai rău în celelalte compartimente ale comerțului de credit. Ne-a lipsit și ne lipsește creditul meșteșugăresc, pentru că nici meșteșugurile nu fac parte din evoluția normală a structurii noastre

sociale. Ele au venit tot prin elemente de afară cari desigur că și-au avut și bazele de apel, în exteriorul granițelor noastre etnice sau politice.

Faptul că se caută acum, așa de târziu o refacere a stării normale de lucruri, însemnează totuși că s'a găsit lipsa cea mai simțită, însemnează că târziu, dar mai bine mai târziu decât niciodată, s'a dovedit neajunsul generat de deficiențele unei structuri sociale ca urmare a unor importante lipsuri în organizația noastră economică. Descoperirea este interesantă și din alte motive. Sunt atâtea trâmbițe, cari caută să răspândească melodia unei neîncrederi în actuala stare socială în care se găsește majoritatea țărilor din Europa. Sunt atâtea minți gregare cari își închipuiesc că dispun de adânci rezervoarii de înțelepciune, afirmând sfârșitul capitalismului și moartea burgheziei, visând o înfăptuire generală a bolșevismului, și cu toate acestea, sau poate tocmai pentru aceasta se caută la noi întărirea claselor pe cari se sprijină actuala organizare socială.

Sforțarea aceasta este laudabilă nu numai prin ceea ce urmărește, cât și prin ceea ce caută să afirme. În ce ne privește putem declara că nu credem în evoluția lumii spre bolșevism, nici nu vedem vreo mântuire în această formă de falsă viață ce se propovăduiește. De aceia ne interesează încercările de a mări puterea de rezistență a claselor noastre sociale și de a le echilibra într'un tot armonios lipsit de fricțiuni și de contradicții reciproce.

ING. GH. BRÂNDUȘ.

O amintire.

Vrednicul preot din comuna Ocna-Sibiului, dl Isaia Popa, mi-a povestit o amintire plăcută despre marele luptător Partenie Cosma.

O găsesc foarte însemnată și de aceia o redau aci, acum când se sărbătorește centenarul nașterii lui.

Iată despre ce e vorba. Pe la 1880 comuna rurală Ocna era și pe atunci stațiune balneară. Locuitorii erau în majoritatea lor români, apoi sași și unguri. Dar, toți românii aveau case și șuri construite numai din lemn și acoperite cu paie. Sașii, în special, și ungurii aveau case și șuri de „piatră“, ei fiind cei mai bine înstăriți locuitori ai comunei Ocna.

Partenie Cosma, marele român ardelean, cunoștea bine situațiunea țăranilor noștri din comuna Ocna. Astfel în dragostea lui nețărmurită pentru prosperarea și înaintarea poporului român, într-o conversație pe care a avut-o cu venerabilul preot Isaia Popa, i-a spus acestuia: „*trebuie să-i scoatem pe români din paiu*“.

Și repede cuvântul lui Partenie Cosma a trebuit să se *implinească întocmai*.

„*Albina*“, institutul de credit și economii al cărui director general era, a pus la îndemâna țăranilor noștri din comuna rurală Ocna, banii necesari pentru construirea din „*piatră*“ a caselor și șurilor lor.

Și, în decurs de numai 10 (zece) ani de zile s'au ridicat în comuna Ocna 600 (șasesute) de case și 700 (șaptesute) de șuri din „*piatră*“, proprietari fiind numai și numai țărani români.

Tot prin Partenie Cosma și cu mijloacele bănești ale „*Albinei*“ țăranii din Ocna și-au cumpărat pământ dela stăpânitorii străini.

Redau această amintire fără nici un comentariu, ca oglindind îndeajuns măreția faptei lui Partenie Cosma.

ION OPRIS.

Situația.

Controlul bancar continuă să preocupe în cea mai largă măsură toate cercurile noastre economice.

Cu toate demersurile, protestele și memoriile înaintate, guvernul încă nu a renunțat la ideea de a introduce controlul băncilor și al comerțului în genere.

Dăm mai jos părerile unor economiști de seamă în chestiunea controlului bancar.

DI Andrei Corteanu scrie în „*ARGUS*“ :

„Controlul exercitat de Banca Națională în afară și peste drepturile ei de informații ca bancă de reescont este primejdios pentru că o bancă de emisiune nu e niciodată o instanță judecătorească imparțială“.

„Banca de emisiune face politică. De nu altfel de politică, cel puțin politică economică, ceea ce înseamnă că urmărește anumite scopuri, are anumite preferințe și uneori anumite prejudecăți“.

Articolul se termină astfel :

„Libertatea pentru care luptă băncile și comerțul astăzi nu este un drept de a abuza, ci este îngădirea unui abuz politic pe care-l pregătește proiectul de control bancar“.

DI Prof. Gh. N. Leon, fost subsecretar de stat la industrie și comerț în actualul guvern, a făcut declarațiile următoare :

„Legea pentru reglementarea și organizarea comerțului bancar a fost votată în anul 1934, într-o epocă de refacere și reorganizare. Trebuie insistat asupra acestui fapt.

În 1934, viața noastră economică era încă stăpânită de urmările cataclismului din care deabia ieșise, și toată ideologia economică era dominată de problema : cum putem evita pentru viitor noi pagube economiei noastre și cum putem împiedica carența organismelor de credite, față de îndatoririle lor !

Principalul scop al legii, a fost deci apărarea deponentului. Controlul bancar, în vederea apărării deponentului, și-ar avea și astăzi rostul.

Controlul, ca mijloc de tiranie pentru încătușarea institutelor de credit și pentru neliniștirea deponentului, trebuie însă respins categoric.

O greșită înțelegere a creditului trebuie să aibă urmări funeste pentru economia națională. Dacă el nu întărește în masele capitaliste convingerea nestrămutatei solvabilități a institutelor de credit, atunci controlul n'are drept de existență. Economia bancară n'are tendința de a promova și forma capitalul național.

Controlul, astfel cum reiese din aliniatele legii modificatoare!... a cărui proiect se găsește depus la Cameră, va avea un efect tocmai contrar.

El va produce retragerea depunerilor și economia națională va pierde astfel folosința capitalului adunat și destinat a fi repus în circulație prin organismul bancar.

Prin urmare, proiectul în loc să tindă spre idealul organizării creditului, va produce desorganizarea lui.

Dacă e logic ca Banca Națională a României să exercite un control precum îl face și acum și l-a făcut și în trecut, asupra gestiunii băncilor prezentatoare la scont, nu vedem rațiunea ca un astfel de control să se facă chiar la băncile cari n'au reescont la Banca Națională.

Chiar fiscalul a fost până acum destul de înțelept, de a nu merge prea departe în vederea impunerii, în cercetarea depozitelor la bănci.

Dacă chiar față de acest drept solemn al statului, a precumpănit bunul simț, dictând această măsură și prudență, atunci cu atât mai temeinică e rezerva noastră, față de controlul astfel cum e conceput de autorii proiectului modificador de lege, care riscă să nu fie altceva decât un instrument de turburare și desorganizare a creditului“.

DI Mihail Oromulu, fost guvernator al Băncii Naționale și membru marcant al partidului liberal a spus :

„Sunt pentru libertatea comerțului și cred în temeinicia și rodnicia oricărui regim de libertate. Cât privește controlul bancar, eu trebuie să fac o distincție. Controlul bancar, menit să supravegheze activitatea băncilor prezentatoare la scont — „controlul ce va privi după lege Banca Națională“ — nu reprezintă nici o inovație. În contractul de cont curent ce Banca Națională e obișnuită să-l facă cu băncile admise la scont, institutul nostru de emisiune își rezervă în mod

expres dreptul de supraveghere și de control a băncii debitoare. Convenția între părți e în cazul de față aproape mai temeinică decât orice lege.

Institutul bancar care ar refuza să se supună controlului Băncii Naționale, poate suferi sancțiunea imediată și mult mai gravă decât aceea a unei cărți de judecată. Banca Națională îi retrace scontul. De aceea, legiferarea controlului bancar în această direcție îmi pare oarecum lipsită de temeii.

Cât privește întreprinderile bancare sau comerciale, sau institutele de credit, cari nu au scont la Banca Națională, chestiunea îmi pare mai gingașe.

Pot spune că un control la întreprinderile particulare, cari nu cer nimic Băncii Naționale și cari prin urmare au dreptul de a nu suferi vreun amestec al ei sau al Consiliului superior bancar, nu e întemeiat pe norme de echitate și bun simț.

Înțeleg ca societățile anonime a căror îndeletnicire e comerțul de bancă, să fie supuse, chiar dacă nu pretind scont dela Banca Națională, unui regim de control. Țin însă să adaug că rațiunea unui astfel de control nu ar trebui să fie alta, decât aceea de a salvagarda interesele acționarului și nici decum interesele Băncii Naționale.

Un astfel de control ar fi poate mai eficace și mai cu rost făcut, dacă printr'o reformă a codului comercial s'ar stabili răspunderi efective și sancționate a consiliilor de administrație și a consiliilor de censori și dacă pe această cale s'ar ajunge la un auto-control al întreprinderilor, care în loc să slăbească ideea creditului, ar contribui la ridicarea și la întărirea lui.

Aliniatul privitor la sancțiunile ce se vor aplica funcționarilor controlori cari nu păstrează secretul comercial, trebuie neapărat revăzut. Dreptul comun nu poate sancționa precum e nevoie astfel de abuzuri. Delictul funcționarului abuziv constituie un delict special, care trebuie sancționat în cadrul și în măsura prejudiciilor izvorâte din abuzul comis. Nu e destul ca o vagă formulă să ierte orice exces de putere sau să-l puie la adăpostul sancțiunilor meritate“.

CRONICA

Alegerile dela Banca Națională. Duminică, 21 crt., au fost adunările generale ale acționarilor Băncii Naționale. În adunarea generală extraordinară s'a votat modificarea statutelor Institutului de Emisiune, în sensul că va putea participa la înființarea noilor instituții de credit menite să refacă încrederea de pe piață, care azi aproape nu mai există.

Cu ocazia adunării generale ordinare, au fost aleși membri în consiliul de administrație d-nii Oscar Kiriacescu și Mih. Romniceanu, iar censor dl Corneliu Cioranu.

B. N. R. va plăti 270 Lei de acțiune drept dividend pe anul 1936, ceea ce la cursul actual al acțiunilor B. N. R. de 4950 reprezintă 5,45%.

Bugetul. Lucrările bugetului pe 1937/38 sunt aproape terminate. Cifra totală a bugetului statului va fi mai mare decât în 1936/37 cu 2,174.955.000.

Acest spor urmează să fie acoperit prin noule impozite asupra bumbacului, cafelei și sârmei. El se va întrebuința pentru cheltuelile de material.

Totalul bugetului va fi deci de Lei 25,248.155.000.

Asupra bugetului vom reveni când va fi depus în *Parlament*.

Consiliul Economic al Micei Inteligeri.

La Dubrovnik, în Jugoslavia s'a ținut a treia sesiune a consiliului economic al Micei Inteligeri.

După ce s'a format o mulțime de comisii și para comisii, cari au studiat toate chestiunile de interes economic comune celor trei state componente: Cehoslovacia, Jugoslavia și România, ajungându-se la acorduri depline în toate problemele discutate, comisia și-a încheiat lucrările, cu convingerea că de acum înainte colaborarea între aceste state va fi mai susținută.

Dela un timp încoace s'au creat atâtea comisii, se țin atâtea ședințe, cari sunt foarte costisitoare, iar rezultate practice nu se vad.

Lumea așteaptă dela conducători să vadă fapte, de rezoluțiile pe hârtie ale diverselor consilii fie economice sau de alt fel, e sătulă. Acestea fiind vorbe goale.

Un statut al funcționarilor particulari.

În timpul din urmă se vorbește insistent că la Ministerul Muncii se pregătește un proiect de lege pentru stabilirea statutului funcționarilor particulari.

Acest proiect prevede că, funcționarii particulari vor avea dreptul la pensie fie din partea instituției sau întreprinderii unde sunt angajați, fie din partea unui institut nou care se va înființa în acest scop.

Proiectul mai prevede că, nici un funcționar la nici o întreprindere particulară de orice fel ar fi ea, nu va fi autorizat să ocupe vreo funcție, fără ca să fi trecut un examen de limba română.

Se zice, că guvernul intenționează ca acest proiect de lege să fie votat cât mai în grabă. De altă parte dl Ministru Nistor desminte că proiectul ar fi al guvernului.

Bursa, e susținută, fără să fie prea animată. Rentele de stat se bucură în ultima vreme de un interes tot mai mare. Transacțiile sunt mai numeroase ca în celelalte compartimente.

Renta împroprietăririi se urcă dela 49 la 52³/₈, Imprumutul consolidării se urcă dela 28³/₈ la 29¹/₄, Imprumutul înzestrării dela 66³/₄ crește la 68³/₄ cele mari și cele mici dela 65¹/₂ la 67, Imprumutul Refacerii crește dela 51¹/₄ la 52¹/₂, Imprumutul Unirei rămâne ferm la 54 Lei. Imprumutul Stabilizării avansează dela 47³/₈ la 49⁶/₈, iar Imprumutul Desvotării dela 45¹/₄ la 47¹/₄. Bonurile de impozite se vând al cursul de 32¹/₂.

Bancarele n'au înregistrat mișcări însemnate de curs. BNR-urile au cota 4950. Banca Românească 408—410, Banca de Credit Român 320, Creditul Industrial a scăzut dela 686 la 670, Banca „Albina” Sibiu 275 Lei.

Astra Română, Steaua Română, Reșița, S. T. B. și Mica, se mențin la curs urcat.

Situația Bursei pe ultimii patru ani.

După statisticele oficiale ale Biroului Bursei.

S'au încheiat în bursa oficială, în anii indicați mai jos :

1. La acțiuni :

Anul.	Bucăți :	Valoare :	In mediu pe acție :
1933	2.707 mil.	Lei 769 mil.	Lei 284
1934	2.224 "	" 893 "	" 401
1935	2.569 "	" 1.393 "	" 507
1936	1.839 "	" 974 "	" 529

2. La Efecte.

Anul.	Val. nom. :	Val. reală :	Val. reală medie % :
1933	1.940 mil.	Lei 598 mil.	30%
1934	2.189 "	" 784 "	35%
1935	2.536 "	" 1.126 "	44%
1936	4.620 "	" 1.640 "	35% *)

In acest interval cursurile principalelor valori au fost :

1. La acțiuni :

	1933		1934		1935		1936	
	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare
Banca Națională	3.675	4.875	4.575	5.900	4.525	5.610	4.225	5.100
Banca Românească	150	330	245	394	300	390	262	390
Astra Rom.	440	830	510	770	570	1.090	710	1.150
Unirea	133	432	230	412	268	390	200	330
L. R. D. P.	34	153	66	110	55	94	34	67
Mica	610	780	930	1.430	1.295	1.940	1.210	1.935
Letea	262	480	450	645	632	825	605	880
Reșița	165	316	295	483	424	622	411	593
STB	910	1.500	1.340	1.810	1.750	2.960	1.299	1.867

Ca volum de aprecieri, la acțiuni situația se poate numi staționară cu excepția lui 1936, care a suferit de pe urma agitațiilor duse pe tema Spaniolă, cursurile au mers tot timpul treptat în sus — nu însă fără considerabile fluctuații anuale — până în primăvara 1936, când tot pe tema spaniolă au fost rupte vertiginos. S'au refăcut în toamna 1936 pe tema devalorizării francului și ajustării Leului.

2. La Efecte :

	1933		1934		1935		1936	
	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare
Inzestrare	—	—	—	—	50%	74	56%	63
Consolidare	—	—	—	—	21%	25	24%	26
Urbane 5%	28%	34	25%	34	25%	29	27%	31
Stabilizare	29%	45	36%	52	49%	68	40%	55
Renta 922, Impropr.	23%	38	34%	45	35%	40	38%	44

Inzestrarea a început cu 74%, s'a rupt și și-a revenit. Consolidata a început cu 21% și a mers în continuu în sus, cu toate emisiunile ce au eșit în continuu pe piață. Stabilizarea și Desvoltarea au avut ultimii ani lovituri grele. Deprecierea Dolarului și Francului și greutatea plății cuponului extern. In ultimele două luni s'au ameliorat binisor fiind cele mai producătoare hârtii. Exproprierea și celelalte rente interne și-au revenit bine, din crahul anului 1932.

Aurul și valutele libere :

	1933		1934		1935		1936	
	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare
Napoleoni	778	Lei 815	805	Lei 1.030	1060	Lei 1.400	1.120	Lei 1.300
Franci fr.	7.55	" 7.47	8	" 10 ⁸⁰	12	" 13.60	10	" 13
Dolari	116	" 132	125	" 155	160	" 205	160	" 205

In 1933 aurul avea 20% agio, a ajuns în 1935 să aibă 118% agio, iar în 1936 102% agio.

Perioada de mai sus, coincide exact cu guvernarea actuală a Partidului Național liberal.

In privința acțiunilor și efectelor datele de mai sus arată elocvent, că au reușit să câștige încrederea publicului capitalist pentru hârtiile de valoare românești.

Cu privire la slăbirea puterii Leului, nu-mi pot explica cauzele.

Remizier.

*) Scăderea provine de la Consolidată 3%, ce s'a dat pe piață între 22—30%.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Exh. Nr. 5006/937.

CONVOCARE.

○○○Ⓞ○○○

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“ Sibiu, sunt invitați în virtutea art. 19 și 25 din statute pentru ziua de *27 Martie 1937, ora 10 a. m.*, la

a LXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în localul de ședințe al institutului „ALBINA“ din Sibiu, Strada Disarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenți cel puțin 20 acționari, cari să reprezinte a 10-a parte din capital.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea și constituirea adunării generale;*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1936 și raportul Consiliului de cenzori;*
3. *Descărcarea Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Stabilirea remunerației pentru membrii Consiliului de cenzori;*
6. *Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent;*
7. *Alegerea a doi membri în Consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani;*

Domnii acționari, cari votese să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiași, în conformitate cu art. 22, 23 și 25 din statutele societății, trebuie să depună acțiunile și plenipotențele cel mult până *Luni, în 22 Martie a. c., la 12 ore, la casa Centralei în Sibiu.*

Depunerea acțiunilor resp. a procurilor în scopul indicat se poate face și la filialele institutului din Brașov, București, Cluj, Dicioșânmarțin, Lugoj, Mediaș, Tg.-Mureș și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana“ din Orăștie, „Furnica“ din Făgăraș, „Patria“ din Blaj și Banca Românească din București, tot până la termenul de 22 Martie a. c.

Procurile trebuie să fie timbrate.

Sibiu, la 20 Februarie 1937.

Consiliul de administrație.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936

ACTIV.	Lei		PASIV.	Lei	
	a.	b.		a.	b.
Casa :			Capital social	100.000.000	—
a) Numerar efectiv	15.907.805	—	Fonduri de rezervă :		
b) Dispon. la B.N.R. și C.E.C.	47.265.914	—	a) Rezervă legală	12.148.342	—
c) Cupoane scăzute și titluri eșite la sorți	2.954.028	66.127.747	Fonduri de ajutorare :		
Disponibil la bănci :			a) Fondul cultural	1.466.966	—
a) În țară	4.041.459	—	b) „ Partenie Cosma	1.064.750	2.531.716
b) În străinătate	1.457.232	5.498.691	Fonduri de amortizare :		
Portofoliu de titluri :			a) Pentru creanțe dubioase	14.738.750	—
I. Titluri românești :			b) „ imobile	—	14.738.750
a) Efecte publice val. nominală	44.415.800	18.579.245	Fond de pensii și ajutorare al funcționarilor	24.290.412	—
b) Titluri cotate la bursă val. nom.	19.051.550	15.501.300	Dobânzi nerealizate la creanțe dubioase	—	—
c) Titluri necotate la bursă val. nom.	26.897.250	14.854.150	Diferințe de curs nerealizate la portofoliul de titluri	—	4.190.163
	48.934.695	—	Obligațiuni proprii în circulațiune	—	17.000
II. Titluri străine	6.407	48.941.102	Depuneri spre fructificare :		
III. Din titlurile de mai sus sunt angajate :			I. Din țară :		
Efecte publice val. nominală	11.012.800	—	a) La vedere	114.483.128	—
	—	—	b) Pe termen	358.617.286	—
	—	—	c) Pe lirete de economii plătibile la purtător	562.483	—
	—	—	d) Pe bonuri de casă plătibile la purtător	—	—
	—	—		473.662.897	—
	—	—	II. Din străinătate	—	473.662.897
	—	—	Creditori :		
	—	—	I. Din țară :		
	—	—	a) La vedere	14.960.465	—
	—	—	b) Pe termen	45.428.855	60.389.320
	—	—	II. Din străinătate	193.849	60.583.169
	—	—	Angajamente de reescont :		
	—	—	I. În țară :		
	—	—	a) La B. N. R.	15.630.181	—
	—	—	b) La alte instit.	—	—
	—	—	c) Giruri la BNR.	3.470.000	19.100.181
	—	—	II. În străinătate	—	19.100.181
	—	—	Cecuri și ordine de plată emise :		
	—	—	a) cu plata în țară	3.721.892	—
	—	—	b) cu plata în străinătate	—	3.721.892
	—	—	Dividende neridicate	—	459.609
	—	—	Conturi diverse	—	13.018.386
	—	—	Conturi transitorii	—	3.413.149
	—	—	Beneficiu net :		
	—	—	a) Reportat din anul trecut	1.535.167	—
	—	—	b) Din anul crt. 16.531.461	—	—
	—	—	Minus dotația Fondului de amortizare pt. creanțe dubioase	8.000.000	8.531.461
	—	—		—	10.066.628
Debitori :					
I. Din țară :					
a) Debitori fără garanții	34.627.807	—			
b) Debitori garanțați cu ef. comerciale	21.075.309	—			
c) Debitori garanț. cu titl.	7.816.092	—			
d) Debitori garanț. cu ipot.	85.726.640	—			
e) Deb. garanț. cu gar. div.	7.071.404	156.317.252			
II. Din străinătate	—	281.888			
Debitori beneficiind de legea lichidării datorriilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)	—	193.916.226			
Pierderi din aplicarea legii lichidării datorriilor din 7 Aprilie 1934	—	496.725			
Participațiuni :					
I. În țară :					
a) La întreprinderi industr.	—	—			
b) La alte întreprinderi	5.800.000	5.800.000			
II. În străinătate	—	—			
Imprumuturi pe termen lung	—	16.798.135			
Imobile :					
a) Necesare comerțului propriu și pt. funcționari	24.931.832	—			
b) Alte imobile	29.589.677	54.521.509			
Mobilier : (amortizat)	—	—			
Conturi diverse :	4.885.798	—			
Efectele fondurilor „A” și „B” de pensii al funcț. instit.	23.219.540	—			
Efectele fondului „Partenie Cosma”	293.000	28.398.338			
Conturi transitorii	—	—			
		74.1942.294			741.942.294

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

DEBIT.		Conturi de ordine		CREDIT.	
		Lei	b.		
Cauțiuni statutare		2.625.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	2.625.000
Debitori pt. avaluri și scrisori de garanție date de bancă:				Creditori pt. avaluri și garanții date de bancă:	
a) în țară	3.776.482	—		a) în țară	3.776.482
b) în străinătate	—		3.776.482	b) în străinătate	—
Efecte comerciale în gaj:				Deponenți de efecte comerciale în gaj	977.713
a) în portofoliu	977.713	—		Deponenți de cambii de circulațiune	134.588.833
b) Reescontate	—		977.713	Remitenți de efecte spre încasare	5.287.455
Cambii de circulațiune:				Deponenți de ipoteeci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	656.159.276
a) în portofoliu	134.588.833	—		Deponenți de titluri în gaj	29.359.955
b) Reescontate	—		134.588.833	Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	145.572.510
Efecte spre încasare	5.287.455	—		Diverse titluri împrumutate	11.012.800
Ipoteeci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții div.	656.159.276	—		Acreditiv și diverse	4.662.750
Titluri în gaj:				Angajamente de reescont în conversiune	138.485.650
a) în portofoliu	29.359.955	—			
b) Regajate	—		29.359.955		
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	145.572.510	—			
Debitori de titluri împrumutate	11.012.800	—			
Acreditiv și diverse	4.662.750	—			
Efecte reescontate în co. v. (cota rămasă)	138.485.650	—			
			1.132.508.424		
					1.132.508.424

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DEBIT.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1936		CREDIT.	
		Lei	b.		
Cheltuieli de administrație:				Reportat din beneficiile anului precedent	1.535.167
a) Salarii și indemnizații	16.016.434	—		Dobânzi încasate:	
b) Diverse	5.964.400	—	21.980.834	a) Dela portofoliul de secont	19.159.254
Impozite și taxe	—		1.348.763	b) Dela Debitori	22.523.175
Dobânzi plătite:				Comisioane încasate	5.125.418
a) La depuneri	100.12.758	—		Venitul portofoliului de titluri	3.651.151
b) La reescont	1.222.784	—		Venitul imobilelor	3.798.665
c) La alți creditori	3.583.330	—	14.818.872	Beneficii diverse	422.267
Fond de amortizare:					
a) La creanțe dubioase	8.000.000	—			
b) La imobile și mobilier	—		8.000.000		
Beneficiu net:					
a) Reportat din anul pre-					
cedent	1.535.167	—			
b) Al anului curent	8.531.461	—	10.066.628		
			56.215.097		
					56.215.097

Sibiu, la 31 Decembrie 1936.

Dr. I. Beu,
prez. Cons. de adm.I. Vătășianu,
director general.Șeful contabilității:
N. Petruștu,
expert-contabil.

Verificat și găsite în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

C E N S O R I :

Constantin Popp,
președinte.

Dr. Gh. Proca,

Emilian Cioran,

Dr. N. Schiau,

Matei Jiga,
expert-contabil.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Raportul Consiliului de cenzori.

Onorată Adunare Generală,

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile „Bilanț“ și „Profit și Pierdere“ pe anul 1936 ale Institutului de credit și de economii „Albina“, Sibiu și le-am aflat în consonanță cu registrele.

Referitor la împărțirea profitului net ne alăturăm propunerii Consiliului de administrație, pe care o recomandăm spre primire.

Dă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1936 să dați atât Consiliului de administrație, cât și Consiliului de cenzori descărcare pentru gestiunea lor pe anul 1936.

Sibiu, la 23 Februarie 1937.

CONSILIUL DE CENZORI:

Constantin Popp,
președinte.

Emilian Gioran.

Matei Jiga,
expert-contabil.

Dr. Gheorghe Proca.

Dr. Nicolae Schiau.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„ECONOMUL“, inst. de credit și econ., soc. anon. Cluj.

Convocare.

În conformitate cu art. 26 din statute, acționarii băncii „ECONOMUL“, institut de credit și economii, societate anonimă, sunt convocați la

a LI-a (cincizeci și una) adunare generală ordinară,

care se va ține Marți în 23 Martie, 1937, la ora 10 a. m., în localul băncii din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 26.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea Adunării generale;
2. Raportul Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori asupra gestiunii anului 1936 și aprobarea bilanțului;
3. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori asupra gestiunii anului 1936;
4. Întrebuintarea profitului net;
5. Stabilirea numărului membrilor din Consiliu și alegerea întregului Consiliu pe o durată de 3 ani (Statutele noi art. 12);
6. Stabilirea numărului cenzorilor și alegerea întregului Consiliu de Cenzori. (Statute noi art. 21);
7. Fixarea marcelor de prezență și a indemnizațiilor Cenzorilor;
8. Eventuale propuneri.

Acționarii cari doresc să participe la adunarea generală, sunt rugați să-și depună acțiunile și plenipotențele, cu cel puțin 3 zile înainte de adunarea generală, la casieria institutului sau la institutele membre la „Solidaritatea“ sau la capitluri bisericești.

Intrucât la data fixată nu s'ar putea constitui adunarea generală conform art. 32 din statute, Consiliul convoacă o nouă adunare generală, pe ziua de Miercuri, în 31 Martie 1937, în localul societății, cu aceeași ordine de zi, și la aceeași oră.

Cluj, la 17 Februarie 1937.

Consiliul de administrație.

„ECONOMUL“, inst. de credit și econ., soc., anon. în Cluj.

Actiu.		Bilanțul anual la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.	
		Lei	b.	Lei	b.
Cassa:				Capital social	10.000.000'—
a) Numerar efectiv		473.494'	—	Fonduri de rezervă:	
Portofoliu de titluri:				Rezervă statutară	2.679.189'—
I. Titluri românești:				Fonduri de amortisment:	
a) Efecte publice val. nominală				Pentru creanțe dubioase	700.000'—
Lei 600.300'—	226.660'—			Fond de pensii al funcționarilor	1.300.910'—
b) Titluri cotate la bursă val. nominală		Lei 583.000'—	316.700'—	Depuneri spre fructificare:	
c) Titluri necotate la bursă val. nom.		Lei 940.980'—	35.643'—	Din țară:	
			579.002'—	Pe termen	92.373'—
Portofoliu de scont:				Creditori:	
I. Plătibil în țară:				In țară:	
a) Cambii fără garanții	524.573'—			Pe termen	5.406.656'—
b) Cambii garantate cu ipotechi	1.369.121'—	1.893.694'—		Angajamente de reescont:	
II. Din portof. de mai sus se află reescontat:				In țară:	
Plătibil în țară	839.560'—			a) La B. N. R.	782.060'—
Debitori: Din țară:				b) La alte instituțiuni	557.500'—
a) Debitori fără garanții	107.602'—			Dividende neridicate	13.832'—
b) Debit. garant. cu efecte com.	1.476.288'—			Conturi diverse	475.812'—
c) Debitori garantați cu ipotechi	84.910'—	1.668.800'—		Beneficiar net:	
Debitori beneficiind de legea lichidării datorităilor din 7 Aprilie 1934 cota rămasă		10.472.609'—		a) reportat din anul trecut	68.612'—
Imobile:				b) al anului curent	82.954'—
a) Necesare comerțului propriu de bancă	2.000.000'—				151.566'—
b) Alte imobile	4.065.200'—	6.065.200'—			
Conturi diverse		1.007.098'—			
		22.159.898'—			22.159.898'—

Conturi de ordine:

Conturi de ordine:

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1936.		Credit.	
		Lei	b.	Lei	b.
Cauțiuni statutare		1.197.000'—		Deponenți de cauțiuni statutare	1.197.000'—
Cambii de circulațiune:				Deponenți de cambii, de circulațiune	1.461.981'—
a) In portofoliu	961.981'—			Deponenți de ipotechi	4.452.000'—
b) Reescontate	500.000'—	1.461.981'—		Deponenți de titluri	4.979.787'—
Ipoteci		4.452.000'—		Angajamente de reescont convertite	3.406.356'—
Depozite de titluri		4.979.787'—			
Efecte reescontate în conversiune, (cota rămasă)		3.406.356'—			
		15.497.124'—			15.497.124'—

Debit.

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1936.

Credit.

		Lei	b.			Lei	b.
Cheltuieli de administrație:				Report din beneficiul anului precedent		68.612'—	
a) Salarii și indemnizații	535.700'—			Dobânzi incasate:			
b) Diverse	335.691'—	871.391'—		a) Dela portofoliul de scont	107.357'—		
Impozite și taxe		133.006'—		b) Dela debitori	406.484'—	513.841'—	
Dobânzi plătite:				Comisioane incasate		30.491'—	
a) La depuneri	69.355'—			Venitul portofoliului de titluri		64.740'—	
b) La reescont	47.302'—	116.657'—		Venitul imobilelor		594.936'—	
Beneficiu net:							
a) reportat din anul precedent	68.612'—						
b) al anului curent	82.954'—	151.566'—					
		1.272.620'—					1.272.620'—

Cluj, la 31 Decembrie 1936.

Ioșif Orga m. p., director executiv.

Emil Birtolou, m. p., șef contabil, contabil expert.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Valentin Porușu m. p., președinte. Ion Agârbiceanu m. p. Ioan Mihalea m. p. Dr. Basiota m. p.
Cornel Bianu m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Simion Tamașu m. p., președinte. Petru S. Simu m. p. Dr. Liviu Pop m. p. Dr. S. Nemeș m. p.
Enca P. Bota m. p. Valeriu Pascu m. p., contabil autorizat.

„BANCA AGRONOMILOR“, S. A., AGNITA.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BANCA AGRONOMILOR“, S. A., sunt rugați a participa la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în *Vineri, 6 Martie 1937, orele 10 a. m.*, în localul institutului din Agnita cu următoarea

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de Administrație și Comitetului de censored, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere;
3. Descărcarea Consiliului de Ad.ție și Comitetului de censored pe exercițiul anului expirat;
4. Eventuale propuneri.

NB. La adunare au vot decisiv numai acționarii cari sunt trecuți în registrele societății cel puțin cu 3 luni înainte de adunarea generală, (art. 13 din statute);

Procurile se vor depune cu o zi înainte la cassa societății.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Acționari	575.027	—	Capital social	1.000.000	—
Cassa numerar efectiv	108.278	—	Depuneri spre fructificare (convertite)	1.720.843	—
Debitori benef. de legea lichid. datoriiilor agr. din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)			Cont transitoriu	76.157	—
a) cambii cu gir	1.118.627	—			
b) cambii cu acoperiri ipotecare	807.456	—			
		1.026.153			
Mobilier		5.000			
Pierderi (și din aplicarea legii de conversiune)					
a) reportate din anii precedenți	138.002	—			
b) din anul curent	44.539	—			
		182.541			
		2.796.999			2.796.999

Conturi de ordine.

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	483.733	—	Cauțiuni statutare	483.733	—
	483.733	—		483.733	—

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate	47.672	—
a) Salare	59.000	—	Pagubă	44.539	—
b) Diverse	21.828	—			
c) Porto	1.440	—			
Impozite și taxe		10.943			
		92.211			92.211

Agnita, la 31 Decembrie 1936.

ss. **Dr. Romul Curta**, director executiv.

Pentru contabilitate: ss. **Bucescu M.**

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Dr. Octavian Stănilă**, președinte.

ss. **Daneu Dumitru**, vice-președ.

ss. **Ioan Oros**.

ss. **Simion Vecerzan**.

ss. **Dr. Romul Curta**.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE CENSORI.

ss. **Dr. Iuliu Hess**, președ.

ss. **Văștea Ioan**.

ss. **Branțiște Turturel**.

ss. **Morariu Aurel**, contabil-expert.